Задания муниципального этапа республиканской олимпиады школьников по татарскому языку для русскоязычных учащихся школ с обучением на русском языке
2025-26 учебный год, 11 класс

Рус мәктәпләрендә белем алучы рус телле укучылар өчен татар теленнән республика олимпиадасының муниципаль туры биремнәре
2025-26 уку елы, 11 сыйныф

Время проведения (үткәрү вакыты) – 180 минут

Максимальный (максималь) балл – 97

1.Озаглавьте картину (2 б.).
Составьте 5 вопросительных предложений по картине (по 3 балла за каждое предложение, макс. б. – 15+2=17 б.).

2. **К словосочетаниям присоединяйте окончания и с ними составьте предложения** (За каждое правильное словосочетание и правильно составленное предложение по 2 балла (1+1), **макс. б. – 6).**

Нәрсәне?	**Кая?**	**Кайда?**
Сөембикә манарасы...	Сөембикә манарасы...	Сөембикә манарасы...

3. Среди слов, приведенных в скобках, найдите правильный вариант и подчеркните (по 2 б, макс. -10) .

1). Урмандагы алан (кебек, буйлап, дип) Керпе бара. 2). Кая (карама, күрмә, тыңлама), кыштырдавык яфраклар. 3). Аяк асты, бөтен тирә-як сары, кызгылт (агачлар, ботаклар, яфраклар) белән түшәлгән. 4) Калын итеп түшәлгән яфрак (келәм, идән, җир) өстеннән баруы кызык та, рәхәт тә. 5). (Язның, җәйнең, көзнең) шушындый җылы, вак яңгыр сибәләп торган вакытын ярата Керпе. (Ф.Сафиннан)

4. **Выберите и вместо многоточия ставьте фразеологизм.** (по 2 б., макс. б. -8)

А. Бу мәсьәләгә _________________ярамый.

Ә. Узган ел ____________________вакыйгаларга бай булды.

Б. Әнием аш-су пешерергә бик оста, аның бәлешләре _______________була.

В. Кешедән _____________ җиңел, аңа ярдәм итергә тырышырга к***ирәк.***

1) телеңне йотарга
2) йөз чөерергә
3) уңышлардан баш әйләнергә
4) күз йомарга

5**. Найдите слова, спрятанные в следующих словах (макс.-10 б.).**

умыртка, юмартлык

6. Прочитайте, напишите ответ (макс. – 5 б.)

Роза, Нина, Наза, Әсма бер малай белән танышалар. Үзләренең исемнәрен әйтәләр дә:

- Синең исемең ничек соң? – дип сорыйлар.
- Берегезнең исеменнән беренче хәрефне, икенчегезнең исеменнән икенче хәрефне, өченчегезнең исеменнән өченче хәрефне, дүртенчегезнең исеменнән дүртенче хәрефне алып, бергә тезгәч, минем исемем килеп чыга, - дигән малай.

Малайның исеме ничек булган?

7. Выберите правильный вариант (макс. б. -5)

Проблемалар килеп чыкса, якын кешеләрең белән *киңәшләшергә/ көлешергә/елашырга* кирәк.

Кешеләргә уңай хисләр *кирәкми/булмый/ярдәм итә.*

Тискәре эмоцияләрне *булдыр/онытма/уңайлары белән алмаштыра бел.*

Начар кәеф булса*, ела/кычкыр/сәбәбен аңларга тырыш.*

Сәламәтлекне какшатуга сәбәп була торган эмоцияләрне *кичер/сакла/контрольдә тот.*

8. **Переведите на русский язык** (за каждую фразу по 1б., макс. 5 б.).
   1. Мин синең белән тулысынча килешәм.

2. Һичшиксез! Әлбәттә!
3. Мин катгый рәвештә каршы.
4. Булмас!
5. Менә синңа мә!

9. Составь предложения, раставив слова, выражения правильно (по 1 б., макс.б -5)

1. гореф-гадәтләр/саклана/авылларда/яхшы/ кечкенә шәһәрләрдә/
2. авылларның / тарихы/сузыла/кечкенә шәһәрләрнең/күп елларга
3. үзенчәлеге бар/авылның/һәр шәһәрчекнең/үзенә генә хас/
4. бер-берсен белән/кечкенә шәһәрдә/дус яши/авылда/кешеләр/
5. табигать тә/матур /кечкенә шәһәрдән/ерак түгел

1.____
____
2.____
____
3.____
____
4.____
____
5.____
____

10. Прочитайте текст и выполните задания по тексту (макс.б. - 4+6+16=26)

Туган илне сагыну дигән хис тә төрле дәрәҗәдә, төрлечә була икән. Менә син чит ил урамнарында ялгыз йөреп кара. Шагыйрь әйтмешли, син кем кадерлесе анда? Кинәт авырдың, ди. Докторга күренү өчен, күпме доллар кирәк? Синең өчен анда беркем дә җавап бирми, син анда берәүгә дә кирәк түгел. Чит дөньяның иң эре башкаласында, иң зур урамның уртасында син – ком бөртеге. Ватан дигән газиз җирне әнә шунда син бөтен нечкәлеге белән аңлый башлыйсың. Мин бу хисне күп тапкырлар дөньяның күп калаларында кичердем. Бу хис Римда, Тегеранда, Каһирәдә, Истанбулда, Коломбода, гомумән, бер җирдә дә минем күңелемнән китмәде. Чын сагыну үзен шунда танытты.

Безнең авылда яшьлеген Уральск шәһәрендә уздырган тегүче Гатият абзый бар иде. Ул заманында Тукайлар, Кариевләр белән таныш булган. Шул абзый сөйли торган иде: “Чит җирләрдә шунысы читен: үз авылыңның су буендагы ташына кадәр сагынасың”. Без, малайлар, аннан көлә идек. Су

буендагы чыпчык ташын кем сагынсын? Ләкин без ашыгыбрак көлгәнбез. Гатият абзыйның бу сүзләрен мин хәзер яхшы аңлыйм.

Һәркемнең үз балачагы, үз шәһәре, үз авылы, үз чишмәләре, үз таулары бар. Һәркем дөньяда безнең шәһәрдән, авылдан, чишмәдән, таудан да матур урын юк дип ышанып яши бирә.Җир шарында алты кыйтга бар һәм алар һәрберсе үзенчә матур. Әмма иң матуры, әлбәттә, син туган, син үскән җир.

(М.Мәһдиев)

1) Придумайте название текста (4 б.)

____

2) Назовите смысловые абзацы текста (по 2 б., макс. б. - 6).

____

____

____

____

____

____

3) **Изложите в 6 - 8 предложениях суть отрывка из текста.**

(по 2 б., макс. б. – 16)

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____